

угод, планів соціального розвитку на всіх рівнях системи соціального партнерства.

Суб'єктами соціального аудиту є міжнародні експертні організації, органи державної влади, регіональні органи управління, корпоративні структури, а також керівництво підприємства[2]. Соціальний аудит на підприємстві доцільно здійснювати за такими етапами: організаційний, дослідний і завершальний.

Висновки. Підходи запропоновані автором, визначають умови розвитку підприємництва в соціальній сфері села як інноваційного механізму на сонові запропонованих моделей.

Література:

1. Кулаковська Л.П., Піча Ю.В. Основи аудиту: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти, – К.: «Каравела»; Львів: «Новий світ – 2000», 2002. – 504 с.
2. Мельник С.В. Концепція формування національної моделі соціального аудиту (проект) / С.В. Мельник, В.Д. Матросов, М.К. Гаврицька. – Луганськ, 2008. – Доступний з: http://lir.ua/Konzer_naz_model.htm.
3. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики. Видання 2006 року МБ АПУ/ Пер. з англ. О.В. Селезньова та ін. – К.: ТОВ «ІАМЦАУ «Статус», 2006. – 1152 с.
4. Попов Ю.Н. Соціальний аудит: новая утопия или эффективный инструмент? – Доступний с: [www. ng. ru/ideans/2008-11-17/9-audit/html](http://www.ng.ru/ideans/2008-11-17/9-audit/html).
5. Решетніченко А. Соціальний аудит в управлінні суспільством. / А. Решетніченко, Т. Маманова // Актуальні пробл. держ. упр.: Зб. наук. пр. – Д.: Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр. УАДУ, 2003. – Вип. 1 (11). – С.80-88.
6. Чернелевський Л.М. Аудит: теорія і практика: [Навч. посібник] / Л.М. Чернелевський, Н.І. Беренда. – К.: «Хай-Тек Прес», 2008. – 560 с.
7. Шулус А., Попов Ю. Соціальний аудит способствует эффективному регулированию социальных – отношений. – Доступний с. [www. chelt.ru /2007/8_07s_audit-807.html](http://www.chelt.ru /2007/8_07s_audit-807.html).
8. Шулус А.А. Соціальний аудит: [Учеб. пособие]. / А.А. Шулус, Ю.Н. Попов. – М.: АТиСО, 2008. – 620 с.

УДК 338.65

УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Ткачук В.В. к.е.н., доцент

Подільський державний аграрно-технічний університет

В процесі дослідження проведено аналіз зв'язку інноваційної політики та її вплив на управління потенціалом підприємства. Проведено характеристику розвитку системи інноваційної діяльності як базису розвитку економічних відносин в цілому.

In the process of research analysis of communication innovation policy and its impact on the management of enterprise potential. A characteristic of development of innovation as a basis of economic relations in general.

Постановка проблеми. Практика господарювання на ринкових засадах підтверджує ту незаперечну істину, що результативність будь-якої виро-

бничо-господарської та комерційної діяльності залежить від компетентності та творчої активності управлінських кадрів, достатньо глибокого знання ними конкретної економічної ситуації, законодавчої бази й соціальних аспектів, саме ці фактори на сьогодні зазнають постійних змін та інновацій які створюють проблеми та можливий новий потенціал для успішного розвитку. Тому управління підприємства має здійснюватися на основі формування інноваційної політики і особливих інновацій вимагає та зазнає на сьогодні саме аграрна галузь економіки, оскільки входять в цілий ряд кардинально нових підходів в систему технологій агро виробництва та управління виробництвом аграрного сектору в цілому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тема управління потенціалом підприємства, як метод забезпечення додаткових можливостей на основі використання інноваційних ресурсів аграрного сектору, є дуже актуальною в період розвитку ринкової економіки. Дана тема досліджувалася багатьма вченими-економістами, зокрема В.П. Галушком, І.М. Герасименком, О.Д. Гудзинським, Й.С. Завадським, М.Й. Маліком, М.М. Мартиненком, М.П. Поліщуком, С.М. Собоєм, І.М. Цимбалюком та іншими, але зважаючи на розвиток економіки дана тема потребує додаткового дослідження.

Багато авторів приділяють увагу інноваційному підходу як функціональній системі управління і розглядають його як один з різновидів функціонального управління, безпосереднім об'єктом якого є інноваційні процеси в усіх сферах економіки.

Постановка завдання. Метою роботи є узагальнення і доповнення теоретично-методологічних положень та розробка методичних підходів до формування результативного управлінського процесу, на базі інноваційної політики та розробки рекомендацій для їх впровадження в практику господарювання.

Викладення основного матеріалу дослідження. Інноваційну діяльність потрібно націлювати, головним чином, на ефективне управління процесом розроблення, упровадження, виробництва та комерціалізації інновації, при цьому важливим моментом повинна бути синхронізація функціональних підсистем, удосконалення координуючих дій операційної системи виробництва, управління персоналом і здійснення контролю за інноваційним процесом.

Як наука і мистецтво, управління інноваційної політики базується на теоретичних положеннях загального менеджменту, серед яких визначальними є закони та закономірності динамічних систем, принципи, функції, форми й методи цілеспрямованої діяльності людей у процесі управління цими системами. Як вид діяльності та процес прийняття управлінських рішень, інноваційний менеджмент являє собою сукупність процедур, що утворюють загальну схему управління інноваційним процесом. Інноваційна політика як апарат управління інноваціями передбачає створення певної ієрархічної організаційної структури, до складу якої входять спеціалізовані підрозділи управління, керівники різних рівнів, з

повноваженнями на прийняття та реалізацію відповідних управлінських рішень і несуть відповідальність за їх результати.

Інноваційну політику необхідно розглядати як систему управління, що активно впливає на підприємницьку діяльність, на розвиток інноваційної, інвестиційної, соціально-економічної, політичної діяльності як окремої організації, так і країни загалом. В умовах нашої країни, коли відбувається реформування відносин власності і стимулювання розвитку підприємництва, коли нововведення стали неодмінною складовою всіх структур, від органів державної влади до середніх і малих підприємств, використання наукових методів інноваційного управління стає важливим чинником розвитку країни, її виживання, конкурентоспроможності та комерційного успіху будь-якої організації і на світовому рівні. Саме інноваційний менеджмент як система управління призначений для вирішення незадовільних ситуацій при управлінні змінами, орієнтованих на розвиток суспільства та задоволення його потреб.

Інноваційне управління створює умови як виживання, так і зростання господарських організацій, формує науково місткі галузі, що ведуть до корінних змін асортименту товарних ринків, зростання продуктивності праці, конкурентоспроможності підприємств.

Система управління інноваційними процесами складається з двох підсистем: керуючої підсистеми (суб'єкта управління) і керованої підсистеми (об'єкта управління).

Суб'єктом управління інноваціями повинні виступати менеджери і спеціалісти різного рівня залежно від об'єкта управління. Об'єктом управління в інноваційному менеджменті повинні бути інноваційні процеси, інноваційна діяльність, інноваційні економічні відносини між учасниками ринку інновацій.

Інноваційній політиці, як будь-якій іншій системі притаманні такі якості: взаємозв'язок і взаємодія всіх компонентів системи; цілісність, узгодженість і синхронність у часі, узгодженість з місією і цілями організації; адаптивність, гнучкість до змін середовища; автономність елементів організаційної структури, функцій управління; багатофункціональність і багатоаспектність, що реалізується через здатність до переналагодження, переорієнтації, оновлення відповідно до змін середовища. Інноваційна політика націлена на забезпечення ефективного функціонування інноваційного процесу в рамках підприємства з метою створення можливості його конкурентоспроможності на ринку в довгостроковій перспективі. Вона має скоординувати й узгодити функціонування та взаємодію як внутрішніх, так і зовнішніх структурних елементів інноваційного процесу, створити певну гармонію роботи.

Специфіка управління нововведеннями така, що з одного боку, необхідно стимулювати висування якомога більшої кількості ідей, пов'язаних з інноваціями, достатню свободу дій співробітників інноваційного процесу, створити позитивні мотиви праці, а з іншого -

необхідно здійснити контроль за інноваційним процесом у межах стратегічного планування.

Звертаючи увагу на функції в інноваційній політиці що зумовлені різноманітністю діяльності в ланцюзі: ідея - наукові дослідження - розробки - проектування - виробництво - реалізація інновацій, виступаючи як вид діяльності, яка необхідна для реалізації загальних завдань управління інноваціями.

В процесі впровадження інноваційної політики потрібно зацентувати увагу на такі функції: прогнозування, формування інноваційних ідей, планування, координація, організація, стимулювання, контроль, які повністю окреслюють предметні сфери управлінської діяльності.

Функція прогнозування в інноваційному менеджменті спрямовує розроблення прогнозів науково-технічного розвитку на тривалу перспективу. Прогноз повинен включати думку про можливі зміни техніко-економічного, технічного, соціального стану об'єкта управління в цілому і його окремих частин, оскільки зміни є невідворотними. Особливістю прогнозування інновацій є його альтернативність і багатоваріантність напрямів у створенні інновацій. Альтернативність як можливість вибору одного рішення із взаємовиключаючих можливостей. Для складання прогнозу про майбутній стан об'єкта необхідні наукові дослідження закономірностей та тенденцій розвитку суспільства, науково-технічного прогресу, соціальних потреб, технічних можливостей галузі, підприємства та його економічної діяльності. Прогнозування стиль функціонування всієї системи інноваційного управління, певний тип організації діяльності управлінського персоналу. Прогнозування не можливе без творчості, а творчість неможливо відокремити від поняття "дослідження". У цьому процесі важливе значення має правильне визначення тенденцій, що намічаються, бачення майбутнього розвитку організації. Перед початком прогнозування завжди повинна ставитись мета прогнозу. Бачення визначає мету, яка у свою чергу, впливає з певної стратегії, що показує, де організація планує опинитись у визначений час.

Цілі інновацій мають бути конкретно сформульованими і вимірюваними. За змістом вони повинні мати науковий, технічний, економічний, соціальний, політичний характер і бути орієнтованими на вирішення виробничих, кадрових, соціальних, екологічних та інших завдань організації. Цілі інновацій мають бути достатньо точно орієнтовані в часі з точки зору досягнення певних результатів, особливо це стосується сільськогосподарського сектору. Виходячи з цього, інноваційні цілі повинні характеризуватись часовими параметрами. Процес формування цілей є однією з важливих процедур інноваційної політики, а також складовою і головним пунктом формування інноваційних стратегій усіх планових розрахунків в інноваційній сфері.

Планування як функція інноваційного менеджменту обґрунтовує основні напрямки і пропозиції інноваційної діяльності відповідно до

прийнятих прогнозів та цілей розвитку, можливостей ресурсного забезпечення, інноваційного потенціалу організації.

Значення функції планування полягає в тому, що в процесі планових розрахунків забезпечується деталізація цілей інноваційної діяльності, доведення їх до окремих структурних підрозділів і виконавців, визначення складу необхідних ресурсів, узгодження черговості та строків реалізації проектів, програм і окремих робіт, установлених на певний період. Необхідність функції планування та посилення її ролі в забезпеченні конкурентоспроможності організацій у сучасних умовах пов'язані з розширенням масштабів і ускладненням інноваційних проектів, багатоваріантністю та імовірнісним характером інноваційних процесів, розширенням кооперації в інноваційній сфері.

Під час організації інноваційної діяльності, як правило, спочатку потрібно формувати науково-виробничу структуру підприємства, а потім як похідну від неї будується структура управління інноваціями. Організація інноваційних процесів може мати формальний і неформальний характер. Формальний характер інновацій базується на методично обґрунтованих розрахунках і закріплюється в нормативних актах, положеннях, які регламентують права та відповідальність кожного з учасників інноваційного процесу. Неформальна організація - це спонтанно виникаючі відносини між структурними підрозділами і виконавцями в процесі інноваційної діяльності. Неформальні взаємовідносини та співробітництво вчених можуть давати значні наукові й практичні результати в інноваційній сфері.

Функція стимулювання в інноваційному менеджменті виявляється в спонуканні працівників до зацікавленості в результатах своєї праці зі створення і реалізації інновацій. Стимулювання повинно враховувати створення системи моральних і матеріальних заохочень для співробітників організації у підвищенні професійного рівня, просуванні по службі, покращенні психологічного клімату, що дає змогу підвищити продуктивність як індивідуальної, так і колективної праці, забезпечити конкурентоспроможність і процвітання організації в довгостроковій перспективі. Головною передумовою успішного менеджменту в інноваціях є гармонізація відносин між людьми – учасниками інноваційної діяльності на підприємстві, створення і підтримка сприятливого виробничого і психологічного клімату. Це в значній мірі досягається різними засобами мотивації праці виконавців.

Функція контролю – одна з важливих функцій інноваційної політики. Вона полягає в перевірці організації інноваційного процесу, плану виконання створення новинок, реалізації інновацій. Методи контролю широко варіюють залежно від типу виробництва і продукції, що випускається. У системному підході контроль виконує функцію зворотного зв'язку в процесі управління інноваціями: інформаційні потоки в ньому спрямовані від об'єкта до суб'єкта управління. Наявність зворотного зв'язку є обов'язковою умовою завершеності системи управління. Принципове значення для організації

контролю мають такі ознаки: мета контролю, предмета, сфера, масштаби і форми контролю.

Висновки. На завершення потрібно відмітити, що саме вивчення інноваційної політики дасть можливість розглянути в розгорнутому вигляді весь спектр потенціалу підприємства, усі його складові елементи. В результаті є можливість зрозуміти суть процесу, виявити та усунути проблеми, проаналізувати вплив новітніх факторів на систему. А головна ідея полягає в тому, що є можливість керувати інноваційними процесами в ході їх здійснення, оновлювати, корегувати у відповідності з метою

Література:

1. Василенко В.О. Антикризове управління підприємством: Навчальний посібник / В.О. Василенко. – К.: ЦУЛ, 2003. – 428 с.
2. Гудзинский О.Д. Державна політика інноваційного розвитку економіки / О.Д. Гудзинский // Інвестиції: практика та досвід. – № 18. – 2010. – С. 98-102.
3. Репин В.В. Бизнес-процессы компании: построение, анализ, регламентация / В.В. Репин. – М.: РИА Стандарты и качество, 2007. – 240 с.

УДК 631.151

РОЗПОДІЛЬЧІ ВІДНОСИНИ В ІНТЕГРАЦІЙНИХ СТРУКТУРАХ

Тютюнник М.Г., к.с.-г.н., доцент, Михайлова О.С., к.е.н., доцент,

Русанова Г.М., к.е.н., с.н.с.

Полтавська державна аграрна академія

Розглянуті розподільчі відносини в інтеграції виробничої та переробної сфери на прикладі створення обслуговуючого кооперативу.

Considered distributing of integration productive and processing to the sphere on the example of creation of attendant cooperative store.

Постановка проблеми. У сучасних умовах, що характеризуються різноманітністю форм існуючих аграрних підприємств та багаторічний досвід розвинутих країн світу показує, що досить важлива роль у підвищенні продуктивності сільського господарства належить системі кооперації. Україна, обравши кардинальне реформування аграрного сектору економіки на засадах приватної власності на землю та майно, повинна повною мірою скористатися перевагами кооперативного шляху розвитку сільського господарства. Сільськогосподарська кооперація є одним із перспективних шляхів розвитку села, адже дозволяє виробникам сільськогосподарської продукції об'єднати власні зусилля та одержувати економічний ефект від спільної діяльності на ринку та переробки власної сільськогосподарської продукції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичними і практичними аспектами розвитку сільськогосподарської кооперації приділена значна увага в працях вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема, В. Амбросова, С. Бабенко, С. Бакая, П. Березівського, Ф. Горбоноса, В. Гончаренко, В. Зіновчука, М. Маліка, В. Месель-Веселяка, Л. Молдван, О. Нечипоренка,